

Alleenstaande ouders minst tevreden met het leven

Personen die met een partner wonen maar zonder kinderen zijn in het algemeen het meest tevreden met hun leven. Alleenstaande ouders kennen de laagste levenstevredenheid. Bovendien geven alleenstaande ouders aan beduidend minder tevreden te zijn met hun levensstandaard dan samenwonende partners. Dat blijkt uit de resultaten van de SCV-survey van de Studiedienst van de Vlaamse Regering (SVR).

Uit de sociologische literatuur blijkt dat gescheiden personen doorgaans een lager welbevinden rapporteren dan personen die met een partner samenwonen. De SCV-survey peilt jaarlijks naar de algemene levenstevredenheid en de tevredenheid op een aantal specifieke levensdomeinen van Vlamingen. Aan de hand van de gepoolde data uit de laatste negen SCV-peilingen (2008-2016) gaan we na of er verschillen zijn in tevredenheid naargelang

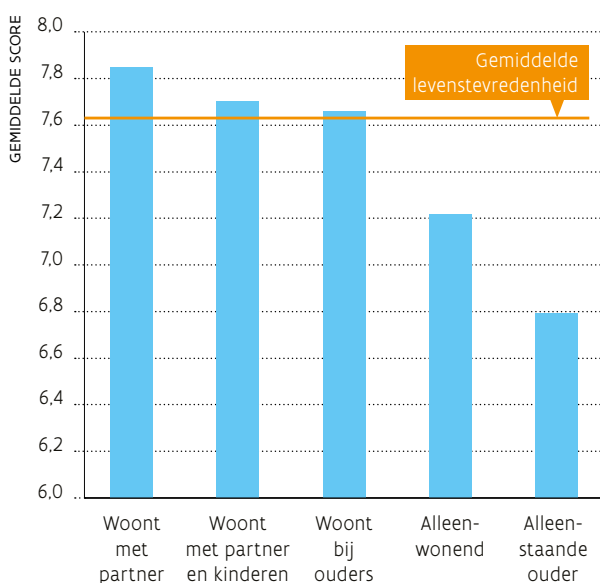
het al dan niet samenwonen met een partner en het al dan niet samenwonen met kinderen..

Personen met partner en zonder kinderen het meest tevreden

De volgende vijf leefvormen worden onderscheiden: (nog) wonend bij ouders, alleenwonend, alleenwonend met kinderen, samenwonend met een partner maar zonder kinderen, en samenwonend met een partner én kinderen.

Algemene levenstevredenheid naar leefvorm

Vlamingen (18 jaar en ouder), gemiddelde score op schaal van 0 tot 10, 2008-2016

Bron: SCV-surveys 2008-2016.

Over de periode 2008-2016 rapporteren Vlamingen van 18 jaar en ouder een gemiddelde levenstevredenheid van 7,6 op een schaal van 0 (uiterst ontevreden) tot 10 (uiterst tevreden).

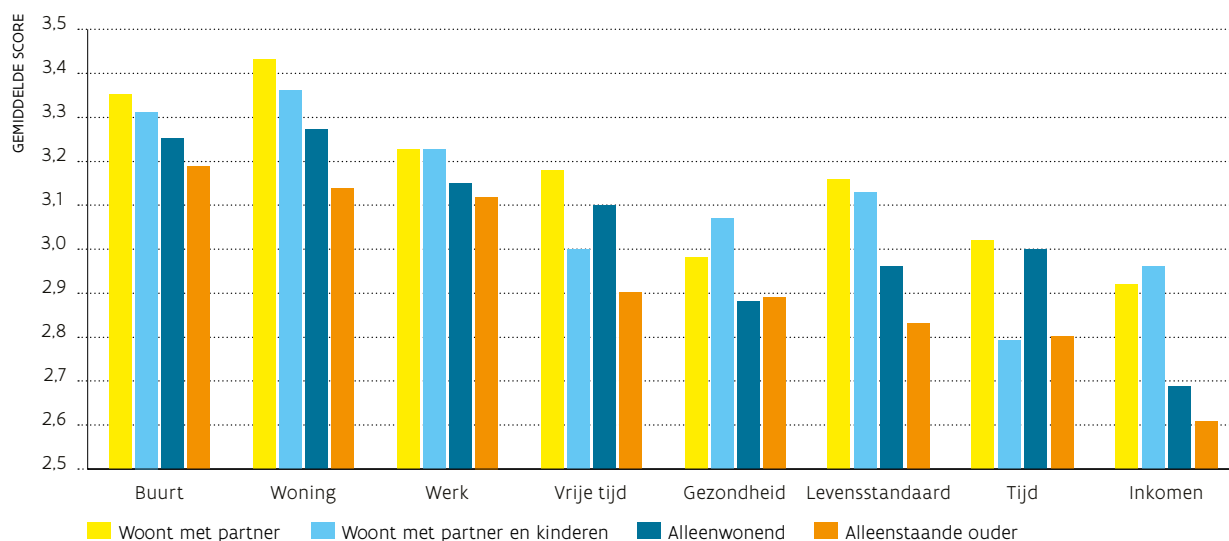
De hoogste levenstevredenheid (7,9) wordt genoteerd bij mensen die samenwonen met een partner maar zonder kinderen. Als er kinderen bij het paar wonen, daalt de levenstevredenheid tot 7,7. Personen die alleen wonen, scoren gemiddeld 7,2. De afwezigheid van een partner in combinatie met de aanwezigheid van kinderen drukt de algemene levenstevredenheid verder neerwaarts tot een score van 6,8.

Lagere tevredenheid met materieel-financiële situatie bij alleenwonenden en alleenstaande ouders

Ook de gemiddelde tevredenheid met een aantal specifieke levensdomeinen verschilt naargelang van de samenleefvorm.

Tevredenheid met specifieke aspecten van het leven naar leefvorm

Vlamingen (18 jaar en ouder), gemiddelde score op schaal van 1 tot 4, 2008-2016

Bron: SCV-surveys 2008-2016.

De figuur is gerangschikt volgens de mate van tevredenheid van alleenstaande ouders voor elk domein, met rechts de levensdomeinen waarover die groep het minst tevreden is.

De grootste verschillen naar leefvorm worden waargenomen bij die aspecten die peilen naar de materiële welstand en de financiële situatie (woning, levensstandaard en inkomen). Alleenstaande ouders zijn beduidend minder tevreden met hun inkomen en hun woning dan partners die samenwonen, al dan niet met kinderen.

Bijna vier op de tien alleenstaande ouders (39%) geeft aan ontevreden tot heel ontevreden te zijn over hun inkomen. Dat aandeel blijft beperkt tot 21% bij mensen die met een partner samenwonen zonder kinderen, en tot 17% bij personen die met een partner en kinderen samenwonen. Een kwart van de alleenstaande ouders (24%) geeft aan ontevreden tot heel ontevreden te zijn met de levensstandaard. Bij personen die met een partner (al dan niet met kinderen) wonen, is dat maar 6%.

Alleenwonenden situeren zich tussen alleenstaande ouders en samenwonenden in: 16% onder hen is (heel) ontevreden met de levensstandaard en 33% geeft aan (heel) ontevreden te zijn met het inkomen.

Bij alleenstaande ouders tekent zich daarbovenop een ontevredenheid met het aspect tijd af: meer dan een kwart onder hen (26%) is ontevreden of heel ontevreden met de tijd die beschikbaar is

om gedaan te krijgen wat gedaan moet worden, en goed één op de vijf (21%) is daarnaast (heel) ontevreden met de manier waarop de vrije tijd kan worden besteed.

Moeilijk rondkomen hangt samen met lage levenstevredenheid

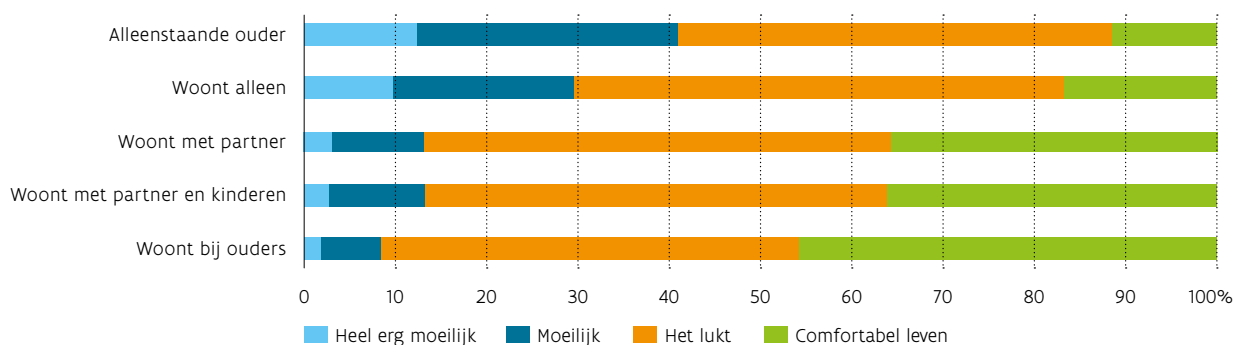
Gepeild naar de subjectieve inschatting van de mate waarin men rondkomt met het gezinsinkomen, geeft 17% van alle Vlamingen aan dat het moeilijk tot heel erg moeilijk rondkomen is. Personen die aangeven dat ze comfortabel kunnen leven met het gezinsinkomen scoren 8 op de schaal levenstevredenheid. Personen die heel erg moeilijk rondkomen scoren maar 6,1. Al dan niet rondkomen hangt onder meer samen met het opleidingsniveau (en bijgevolg de verdien capaciteit). De tevredenheid stijgt dan ook met het opleidingsniveau: zodra een persoon hoger onderwijs heeft genoten, maakt zijn tevredenheid een sprong voorwaarts (tot een niveau van 7,8).

Het aandeel alleenwonenden en alleenstaande ouders dat aangeeft comfortabel te kunnen leven, ligt beduidend lager dan bij de andere leefvormen. Van de groep alleenstaande ouders geeft 41% aan moeilijk tot heel moeilijk rond te komen met het gezinsinkomen. Bij de alleenwonenden is dat 29%. Bij de groep die samenwoont met een partner (met of zonder kinderen) is dat maar 13%.

Subjectieve inschatting rondkomen met gezinsinkomen naar leefvorm

Vlamingen (18 jaar en ouder), 2008-2016, in %

Bron: SCV-surveys 2008-2016.

De hogere concentratie van ontevredenheid met materiële levensaspecten bij alleenwonenden en alleenstaande ouders verklaart evenwel slechts ten dele de lagere levenstevredenheid van die groepen. Ook alleenwonenden en alleenstaande ouders die aangeven dat ze wél (comfortabel) rondkomen, zijn

in het algemeen minder tevreden met het leven. Alleen worden de verschillen in levenstevredenheid naar leefvorm ietwat uitgevlakt wanneer men er financieel sterker voorstaat. Er zijn dus naast financiële ook andere factoren eigen aan de leefvorm die bepalen hoe tevreden men in het leven staat.

Hoe gemeten?

Er werd gebruik gemaakt van de survey *Sociaal-culturele verschuivingen in Vlaanderen* van de Studiedienst Vlaamse Regering (de SCV-survey) die sinds 1996 jaarlijks wordt gehouden bij een toevallige steekproef van Nederlandstalige Belgen (1.500 personen tussen 18 en 85 jaar) in het Vlaamse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest. Sinds 2009 is er geen bovengrens naar leeftijd en geen nationaliteitsvereiste meer. Vanaf dan behoren alle inwoners van het Vlaamse en Brusselse Hoofdstedelijke Gewest die 18 jaar of ouder zijn en bij wie het interview in

het Nederlands kan worden afgenomen, tot de doelpopulatie. De survey peilt naar waarden, opvattingen en overtuigingen van Vlamingen over maatschappelijke en beleidsrelevante thema's. De algemene levenstevredenheid wordt in de SCV-survey gemeten met een schaal van 0 (uiterst ontevreden) tot 10 (uiterst tevreden). De tevredenheid met specifieke aspecten van het leven wordt gemeten met een schaal van 1 (heel ontevreden) tot 4 (heel tevreden). De resultaten hebben betrekking op de gepoolde data van de jaren 2008 tot en met 2016.

Meer info

Christine Van Peer
Studiedienst Vlaamse Regering
Departement Kanselarij en Bestuur
02 553 35 68
christine.vanpeer@kb.vlaanderen.be

